

Startnotitie

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Wabo, APV en Bijzondere Wetten

Datum: 26 oktober 2017
Versie: 3.4

Inhoud		Blz
Hoofdstuk 1	Inleiding	3
Hoofdstuk 2	Bestaande situatie bij de BMW-gemeenten	3
Hoofdstuk 3	Verplicht Rijksbeleid	4
Hoofdstuk 4	Uitgangspunten gemeente Het Hogeland	5
Hoofdstuk 5	Stappenplan	6

Hoofdstuk 1

Inleiding

Op 13 oktober 2016 hebben de gemeenten Bedum, Eemsum, De Marne en Winsum besloten om gezamenlijk op te gaan in een nieuw te vormen gemeente. Op 1 januari 2019 is deze nieuwe gemeente, Het Hogeland, een feit. Vanaf dat moment zullen zowel werkprocessen als het beleid en de uitvoering zoveel mogelijk geharmoniseerd moeten zijn voor vergunningen, toezicht en handhaving op het gebied de fysieke leefomgeving.

Deze notitie is de eerste verkenning om te komen tot de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in de gemeente Het Hogeland. In deze notitie wordt de bestaande VTH situatie beschreven. Wordt een antwoord gegeven op de vraag aan welke randvoorwaarden, op het gebied van VTH, de gemeente Het Hogeland moet voldoen. Enerzijds zijn dit voorwaarden die verplicht zijn vanuit de rijksoverheid. Anderzijds zijn dit voorwaarden die aansluiten bij de toekomstvisie van de gemeente Het Hogeland zoals omschreven in het document 'Ruimte' (mei 2017). Er wordt uiteraard rekening gehouden met bestaand beleid. Zo hebben de gemeenten De Marne, Winsum en Bedum in 2015 een gezamenlijk 'Integraal VTH beleidsplan 2016-2020' vastgesteld. De gemeente Eemsum heeft dit beleid gezamenlijk met de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum.

Tenslotte wordt een route voorgesteld die leidt tot besluitvorming over de wijze waarop de VTH taken in gemeente Het Hogeland worden uitgevoerd.

Hoofdstuk 2

Bestaande situatie bij de BMW-gemeenten

De gemeenten hebben de werkprocessen voor VTH op verschillende manieren ingericht. Daarnaast zijn er verschillende beleids- en uitvoeringsplannen opgesteld voor de vier gemeenten. Ook wordt een deel van de VTH taken door de vier gemeenten verplicht uitbesteed op grond van de Wet VTH: het betreft de basistaken milieu, deze zijn belegd bij de Omgevingsdienst Groningen (ODG) waarbij alle gemeenten van de provincie Groningen en de provincie deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit betekent dat de gemeenten zowel eigenaar als opdrachtgever zijn. Daarnaast worden taken uitbesteed in het kader van de brandveiligheid zoals controles en vergunning-advies aan de Veiligheidsregio Groningen (VRG), de gemeenten blijven verantwoordelijk voor vergunningen, toezicht en handhaving.

Onderstaand volgt per gemeente een beschrijving van de huidige situatie.

Gemeente De Marne: heeft sinds november 2013 de uitvoering van haar Wabo taken plus de APV en Bijzondere Wetten bij de ODG ondergebracht. Hiermee is de Marne de enige gemeente die alle taken op het gebied van VTH bij de ODG heeft ondergebracht. De beleidstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving worden door de gemeente zelf uitgevoerd.

Gemeente Bedum neemt alleen het verplichte basistakenpakket milieu af van de ODG. Daarnaast neemt Bedum diensten af van de werkorganisatie DEAL. Hierbij gaat het om controles op gebied van milieu en Drank en Horeca. Overige controles op het gebied van Wabo voert de gemeente zelf uit.

Beleidsstaken en vergunningverlening op het gebied van de Wabo, APV en Bijzondere Wetten worden ook door de gemeente zelf uitgevoerd.

Gemeente Eemsmond heeft veel van haar taken op het gebied van VTH ondergebracht bij de werkorganisatie DEAL. Dit is geregeld via een gemeenschappelijke regeling (GR). Hierdoor is de gemeente Eemsmond mede eigenaar van de werkorganisatie DEAL. De taken op het gebied van de APV worden deels door de gemeente Eemsmond uitgevoerd. Het toezicht op de APV wordt door de werkorganisatie DEAL gedaan. Beleidsstaken op het gebied van de Wabo, APV en Bijzondere Wetten worden door Eemsmond zelf uitgevoerd.

Gemeente Winsum neemt, net als Bedum, het verplichte basistakenpakket milieu af van de ODG. Daarnaast neemt Winsum diensten af van de werkorganisatie DEAL. Hierbij gaat het om milieutaken die geen onderdeel uitmaken van het basistakenpakket. Integrale controles Bouw/RO voert de gemeente zelf uit. Beleidsstaken en vergunningverlening op het gebied van de Wabo, APV en Bijzondere Wetten worden door de gemeente zelf uitgevoerd.

Hoofdstuk 3

Verplicht rijksbeleid

Taken die voortvloeien uit wetgeving en beleid dienen door Het Hogeland op een goede wijze uitgevoerd te worden. Daarvoor zal een wettelijk verplicht beleids- en een uitvoeringsprogramma Wabo VTH aan ten grondslag moeten liggen. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken ligt ook bij de gemeente Het Hogeland. De wet bepaalt dat de kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken per gemeente moet worden vastgesteld voor de Wabo taken, de zogenaamde kwaliteitscriteria 2.1. De vier gemeenten hebben deze criteria en de uitgangspunten, in samenwerking met de provincie, al eerder verwerkt vastgelegd in een verordening. Daarbij is ook rekening gehouden met de vorming van een nieuwe, grotere en robuuste gemeenten in de toekomst.

De ODG is ingesteld om de verplichte vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken op het gebied van milieu voor de deelnemers uit te voeren. De ODG is een openbaar lichaam in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Verder is het Besluit omgevingsrecht (Bor) van toepassing; hierin wordt het verplichte beleids- en uitvoeringsprogramma VTH geregeld evenals verbetering van kwaliteit en uitvoering en vormen van samenwerking en informatie-uitwisseling. Op termijn worden het Bor en de Wet VTH overgeheveld naar de Omgevingswet die waarschijnlijk na 1 januari 2021 in werking zal treden. De hoeveelheid vergunningvrije activiteiten zal hierbij waarschijnlijk toenemen.

Het Rijk heeft verder ingezet op een terugtrekkende overheid waarbij meer verantwoordelijkheid komt te liggen bij private partijen. De rol als bevoegd gezag voor de bouwkwaliteit kan daardoor ook veranderen, door een nieuw stelsel van kwaliteitsborging waarbij bepaalde taken zoals de bouwtechnische toets door private partijen wordt uitgevoerd. Het is nog onzeker of, en zo ja, in welke vorm en wanneer de kwaliteitsborging in werking zal treden, in ieder geval niet voor 1 januari 2019.

Er gaat dus een spanningsveld ontstaan tussen enerzijds een aanscherping van de kwaliteitscriteria en anderzijds een afname van het aantal verleende vergunningen. Het behalen van de kwaliteitscriteria is namelijk afhankelijk van de hoeveelheid werk die een medewerker doet in combinatie met zijn of haar opleiding.

Hoofdstuk 4

Uitgangspunten Het Hogeland

Aan welke uitgangspunten moet de toekomstige gemeente Het Hogeland straks gaan voldoen op het gebied van VTH?

Belangrijke uitgangspunten voor het VTH-beleid en de werkprocessen en uitvoeringsplannen zijn beschreven in het visiedocument “Ruimte” en in de Visie op de Dienstverlening van Het Hogeland.

Hierin staat :

Wie slagvaardig wil handelen, kan van regels eerder last dan gemak hebben. Voor de nieuwe gemeente Het Hogeland wordt regelarm werken dan ook het vertrekpunt. Maar daarbij moet wel worden bedacht dat regels soms nodig zijn -nuttige hulpmiddelen- om voor elkaar te krijgen wat wij belangrijk vinden. Einde citaat. Dit wordt verder uitgewerkt in een dienstverleningsconcept dat leidend zal zijn voor de uitvoering van al onze taken.

Hiervoor moet een juiste balans gevonden worden. De gemeente is zelfbewust en daadkrachtig, heeft een stevige positie in de provincie, is vakkundig en efficiënt en werkt integraal. De dienstverlening zal hierdoor klant- en servicegericht moeten zijn met korte lijnen. In de praktijk betekent dit dat de verbinding tussen front- en backoffice adequaat en kort moet zijn en dat direct gehandeld kan worden op het gebied van VTH. Dienstbaarheid is niet u vraagt wij draaien, maar is wel servicegericht, de wil om vragen te begrijpen en op zoek gaan naar oplossingen. Het werkproces voor VTH zal hierop moeten worden ingericht.

In de gemeente Het Hogeland is voldoende (beleids- en uitvoerings) kennis aanwezig op het gebied van VTH. Hierdoor kan er voldoende gebiedsgerichte kennis worden ingezet en kan er met voldoende slagkracht worden gehandeld, ook indien direct nodig ‘in het veld’. Lokale kennis op de werkplek is nodig voor het centraal stellen van de inwoners, instellingen en bedrijven en voor het dicht bij de inwoners brengen van de uitvoering.

Uitgangspunt is zoals uit het citaat valt op te merken regelarm werken, vanuit VTH betekent dit dat er een helder afwegingskader moet zijn. Met een bestuurskrachtige gemeente kan een veilige en schone woon- en leefomgeving gecreëerd worden.

Er dient programmatisch gewerkt te worden aan de uitvoering van VTH; op grond van prioriteitstelling (op basis van een risicoanalyse) zal vastgesteld moeten worden op welke wijze belangrijke gebieden en onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving adequaat en effectief gehandhaafd worden. Net als bij de kwaliteitscriteria worden deze procescriteria provincie breed opgepakt. Gestreefd wordt naar een veilige, schone, gezonde en duurzame woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners, instellingen en bedrijven met, daar waar mogelijk, vermindering van

regeldruk (alleen regelen wat geregeld moet worden). In de toekomst verwachten wij minder vergunningen omdat de wetgeving veranderen gaat.

Hoofdstuk 5

Stappenplan

Deze verschillende uitgangspunten zullen verder worden uitgewerkt aan de hand van het beschrijven van scenario's met als uitgangspunt ons visiedocument 'Ruimte'. Onderzoek, door marktconsultatie en kijkend naar bestaande parameters, moet uitwijzen op welke manier de gemeente Het Hogeland haar VTH taken kan uitvoeren met inachtneming van de kwaliteitscriteria en de Wet VTH;

De vragen waarop antwoord gegeven moet worden zijn onder andere:

- Op welke manier is verbinding zoeken met inwoners, instellingen en bedrijven optimaal gewaarborgd in het kader VTH? Rekening houdend met de visie van de gemeente Het Hogeland.
- Op welke manier kan VTH een rol spelen bij het realiseren van deze visie.
- Hoe kan er worden voldaan aan de wettelijke kwaliteitseisen?
- Welke taken kunnen niet worden uitgevoerd door Het Hogeland?
- Wat zijn de financiële risico's en verplichtingen voor Het Hogeland in kader van de huidige samenwerkingsverbanden met ODG en WO DEAL?
- Welke rol kunnen andere partners spelen in het kader van samenwerking?
- Op welke manier komen wij tot één (geharmoniseerd) integraal VTH beleidsprogramma en één integraal VTH uitvoeringsprogramma voor Het Hogeland (dient op grond van Arhi voor 1 januari 2021 te zijn geharmoniseerd)? In het uitvoeringsprogramma wordt in ieder geval het vergunningenmanagement, en de toezicht en handhaving beschreven. Toezicht en handhaving gebeurt aan de hand van een stappenplan.
- Op welke wijze worden de verschillende digitale werkprocessen op elkaar aangepast of geharmoniseerd?

Planning en fasering

Er worden drie scenario's, of een combinatie daarvan, uitgewerkt;

- 1 De VTH taken uitvoeren in eigen beheer.
- 2 De VTH taken uitbesteden aan de WO DEAL.
- 3 De VTH taken uitbesteden aan de ODG.

Hierbij zullen wij de ODG en WO DEAL vragen hoe zij de dienstverlening van gemeente Het Hogeland kunnen organiseren. De DAL gemeenten hebben aan de gemeente Eemsmond hun toekomstvisie over intergemeentelijke samenwerking kenbaar gemaakt. Dit signaal is zeker van invloed op het uitwerken en beoordelen van het scenario twee. Voordat wij scenario twee kunnen uitwerken zal dit eerst verder bestuurlijk moeten worden verkend.

Fase	Titel	Toelichting	Datum
1	Voorbereiding startnotie VTH		1 oktober
2	Formuleren uitvraag	Verzamelen van informatie over: <i>Workload; Dienstverlening;</i> <i>Wet- en regelgeving;</i> Verwerken informatie rekening houdend met de uitgangspunten.	1 november
3	Marktconsultatie	Verzenden van de informatie aan derden. Vraag ook binnen eigen organisatie uitzetten.	31 december
4	Beoordelen scenario's	Opleveren rapport waarin de marktconsultatie is verwerkt. Advies uitbrengen aan de stuurgroep.	1 maart
5	Besluitvorming		Maart/April
6	Implementatie		

Resultaten voor de nadere verkenning zijn:

- Op welke wijze kan gemeente Het Hogeland voldoen aan de wettelijke bepalingen (kwaliteitscriteria 2.1, Wet VTH) op basis van beschikbare kengetallen en welke financiële consequenties heeft dit;
- Hoe kan het VTH-beleid voldoen aan de visie van Het Hogeland (korte rechtstreekse lijnen met inwoners, verenigingen en bedrijven garanderen);
- Op welke wijze kan samengewerkt worden met partners (daar waar niet aan de kwaliteitscriteria kan worden voldaan) en de ODG (verplichte basistaken milieu) en welke financiële consequenties heeft dit;

Wil je meer weten, vragen of opmerkingen? Bel of mail met Jan Bijma (j.bijma@winsum.nl), Sjoerd Bergsma (s.bergsma@bedum.nl) of Wietse van der Bijl (w.bijlvander@eemsmond.nl).